

Qua chiến sự Nga-Ukraine nhìn rõ thực lực 3 quân đội lớn nhất thế giới : Không chiến, không kích

Tác giả: Chu Điền

Tháng 5/2022

Vào ngày 3/4/2022, Ukraine tuyên bố đã bắn rơi một máy bay chiến đấu Su-35 của Nga gần Izyum thuộc vùng Kharkiv. (Ảnh: Bộ Quốc phòng Ukraine)

Chiến tranh Nga-Ukraine vẫn chưa kết thúc, nhưng khoảng cách giữa ba lực lượng quân sự hàng đầu thế giới ngày càng được nới rộng. Quân đội Hoa Kỳ là đứng đầu khó có lực lượng nào có thể sánh được. Quân đội Nga và Trung Quốc vẫn sẽ nằm trong top ba trong thời điểm hiện tại, nhưng sức mạnh quân sự tổng hợp của họ không thể sánh được với Mỹ.

Quân đội Nga đã bộc lộ nhiều lỗ hổng trong thực chiến, bao gồm thông tin tình báo, các cuộc tấn công chính xác tầm xa, không chiến và không kích, liên hiệp tác chiến,

hiểu biết chiến thuật của hạ sĩ quan, tiếp tế, lập kế hoạch tổng thể, tổ chức và chỉ huy, v.v.

Không chiến và không kích của Mỹ

Trong Chiến tranh vùng Vịnh năm 1991, sau đợt tấn công tên lửa đầu tiên của quân đội Mỹ, các cuộc không kích bắt đầu ngay lập tức. 96 máy bay chiến đấu chiếm ưu thế trên không F-15C của USAF chuyên dùng để không chiến; 48 chiếc F-15E, 212 máy bay chiến đấu đa năng F-16, chủ yếu tiến hành các cuộc không kích chiến thuật. Các máy bay chiến đấu tham gia cuộc không kích bao gồm 144 máy bay cường kích A-10, 64 máy bay cường kích F-111F, 42 máy bay cường kích F-117A và 36 máy bay ném bom B-52.

Hải quân Mỹ đã triển khai 109 máy bay chiến đấu F-14 và 89 máy bay chiến đấu F-18; Thủy quân lục chiến Mỹ cũng đã triển khai 78 máy bay chiến đấu F-18 và 84 máy bay cường kích AV-8B. Lục quân Hoa Kỳ đã đầu tư 245 trực thăng tấn công AH-64 Apache và 141 trực thăng tấn công AH-1 Cobra.

Tổng số máy bay cánh cố định được triển khai bởi quân đồng minh do Mỹ dẫn đầu, bao gồm máy bay trinh sát, máy bay cảnh báo sớm, máy bay chiến đấu điện, máy bay tiếp dầu, máy bay vận tải, v.v., vượt quá 2.780 chiếc. Hơn 100.000 phi vụ đã được thực hiện và 88.500 tấn đạn được được thả xuống.

Các máy bay chiến đấu chiếm ưu thế trên không của Hoa Kỳ kiểm soát vững chắc ưu thế trên không, và Không quân Iraq hoàn toàn không phải là đối thủ. Sau khi quân đội Mỹ giành được ưu thế tuyệt đối về không quân, họ đã làm tê liệt các căn cứ không quân của Iraq thông qua các cuộc không kích. Hàng trăm máy bay chiến đấu của Iraq bị phá hủy hoặc chạy sang Iran. Các cuộc không kích chính xác quy mô lớn hơn của Mỹ về cơ

bản đã phá hủy các mục tiêu quân sự lớn của Iraq, hỗ trợ đắc lực cho các hoạt động của lực lượng mặt đất.

31 năm sau, quân đội Nga xâm lược Ukraine, đồng thời điều động một lượng lớn máy bay chiến đấu chủ lực. Bộ Quốc phòng Mỹ ước tính rằng Nga đã triển khai tổng cộng khoảng 300 máy bay chiến đấu đa nhiệm. Trong thực tế chiến đấu, bất kể quy mô tổng thể của Không quân Nga như thế nào, thì ưu thế trên không và hiệu quả tấn công trên không là khác xa nhau. Nếu bạn so sánh với cuộc chiến Iraq năm 2003, thì quân đội Nga sẽ nhụt nhòa hơn.

Trong Chiến dịch năm 1991, các máy bay F-16, F-15C và F-15E thuộc Cánh máy bay tiêm kích số 4 của Không quân Hoa Kỳ đã bay qua một mỏ dầu ở Kuwait. (Ảnh: Không quân Hoa Kỳ)

Nga không nắm được ưu thế tuyệt đối trên không

Quân đội Nga đã điều động một số lượng lớn máy bay chiến đấu tinh nhuệ, bao gồm máy bay chiến đấu đa năng Su-35, Su-34, Su-30, cũng như các máy bay chiến đấu Su-27, Su-24, Su-25 của Liên Xô cũ, phi cơ tấn công các loại. Khi đối mặt với nhiều nhất

là hàng chục chiếc Mig-29 và Su-27 ở Ukraine, Nga có thể dễ dàng giành được ưu thế trên không. Nhưng trên thực tế, các máy bay chiến đấu của Ukraine vẫn điều động với số lượng ít, cho thấy các máy bay chiến đấu của Nga không thường xuyên tuần tra trên lãnh thổ Ukraine.

Các máy bay chiến đấu của Ukraine được ước tính chủ yếu cất cánh từ các sân bay phía Tây, có vẻ như các máy bay chiến đấu của Nga không cố gắng kiểm soát vùng trời phía tây Ukraine, cũng không có vụ ném bom lớn nào vào các cơ sở sân bay ở miền Tây Ukraine, vậy nên Lực lượng Không quân nhỏ yếu của Ukraine vẫn còn đang hoạt động.

Ukraine đang hết sức hy vọng có được máy bay chiến đấu Mig-29 từ các nước Đông Âu, như thế phi công Ukraine có thể vận hành ngay và ra trận. Có lẽ Lực lượng Không quân Ukraine thấy rằng máy bay chiến đấu của Nga thực sự không thể kiểm soát toàn bộ không phận nên cũng không muốn từ bỏ vùng trời quốc gia.

Không quân Nga không có các máy bay chiến đấu chiếm ưu thế trên không, đặc biệt Su-35, Su-34, Su-30 đều được phát triển từ S-27. Chúng là những máy bay chiến đấu đa năng tập trung nhiều hơn vào các cuộc tấn công đối đất và trên biển của Liên Xô trước đây. Ngược lại, máy bay chiến đấu Su-27 của Union lại giống máy bay chiến đấu chiếm ưu thế trên không hơn.

F-15 của quân đội Hoa Kỳ là một máy bay chiến đấu chiếm ưu thế trên không điển hình. Nó được đưa vào phục vụ từ năm 1976 và có tổng cộng 266 chiếc F-15C/D đang hoạt động; Phiên bản sau của máy bay chiến đấu đa năng F-15E có 165 chiếc. Năm 2005, máy bay chiến đấu chiếm ưu thế trên không tàng hình thế hệ thứ 5 của quân đội Mỹ, F-22 bắt đầu phục vụ với 178 chiếc.

Ngược lại, Nga không những không có máy bay chiến đấu hiện đại chiếm ưu thế toàn thời gian trên không, mà còn có khoảng cách lớn giữa số lượng máy bay chiến đấu thế hệ thứ 4 với Mỹ; Máy bay chiến đấu thế hệ thứ 5 Su-57 của Nga vừa bắt đầu bàn giao, dường như không có ở chiến trường Ukraine. Máy bay chiến đấu tàng hình đa năng thế hệ thứ 5 F-35 của quân đội Mỹ có hơn 450 máy bay và sẵn sàng thay thế hoàn toàn 934 chiếc F-16 đang được sử dụng, cũng như một số chiếc F/A-18.

Máy bay chiến đấu của Nga khó có thể sánh được với Mỹ về chất lượng cũng như số lượng.

Vào ngày 9/5/2021, các máy bay chiến đấu Su-35S, Su-34 và Su-30SM của Nga bay theo đội hình trên trung tâm thủ đô Moscow trong một cuộc duyệt binh. (Ảnh: Kirill Kudryavtsev / AFP qua Getty Images)

Các cuộc không kích của Nga có hiệu quả hạn chế

Theo thông tin của Bộ Quốc phòng Mỹ, các máy bay chiến đấu của Nga mỗi ngày cử 150-300 lần xuất kích, đây không phải là một con số nhỏ và chủ yếu thực hiện các cuộc

không kích đối đất. Tuy nhiên, các cuộc không kích của Nga không ngang bằng với các cuộc không kích chính xác hiện đại hóa của quân đội Mỹ.

Khoảng cách về năng lực tình báo của Nga cũng thực sự được phản ánh qua hiệu quả của các cuộc không kích. Các tên lửa được phóng trong các cuộc không kích ban đầu không thực sự phá hủy được các hệ thống phòng không, hệ thống chỉ huy và thông tin liên lạc của Ukraine, cũng như không bù đắp đủ cho thiếu sót từ các cuộc tấn công bằng tên lửa đất đối không.

Trong giai đoạn sau, máy bay chiến đấu Nga sử dụng nhiều loại bom truyền thống không điều khiển hơn, biến thành những cuộc ném bom điên cuồng không mục tiêu. Tên lửa của Nga đôi khi bắn trượt mục tiêu và bom thường rơi vào các khu dân cư, không thể tấn công hiệu quả các mục tiêu quân sự Ukraine.

Máy bay chiến đấu của Nga cũng không hợp tác hiệu quả với lực lượng mặt đất và hỗ trợ trực tiếp rất ít cho tác chiến mặt đất. Lực lượng Không quân Nga dường như có ưu thế trên không, nhưng lực lượng mặt đất vẫn đơn độc chiến đấu với quân đội Ukraine, thậm chí một lượng lớn máy bay trực thăng đã không thể yểm trợ kịp thời cho lực lượng thiết giáp. Nga đã không cho thế giới thấy khả năng tác chiến ba chiều hiện đại của mình, điều này không phù hợp với danh hiệu lực lượng quân sự lớn thứ hai thế giới.

Các máy bay chiến đấu của Nga đã được điều động khá nhiều lần, nhưng có rất ít cuộc không kích vào miền Tây Ukraine, điều này hầu như không đe dọa đến đường tiếp tế của Ukraine, như thế vũ khí từ Mỹ và NATO liên tục được gửi đến chiến trường.

Hàng không mẫu hạm duy nhất của Nga vẫn đang được sửa chữa, hải quân không có khả năng thực hiện các cuộc không kích từ Biển Đen, nên trách nhiệm nặng nề của các

cuộc không kích hoàn toàn nằm trên vai Không quân Nga. Lực lượng này cần phải giải quyết các nhiệm vụ ở miền Đông Ukraine, miền Nam Ukraine, Kyiv và Kharkov, nên cũng không còn khả năng quan tâm đến miền Tây Ukraine.

Ngoài Không quân Mỹ, Hải quân Mỹ cũng được trang bị máy bay chiến đấu F-35 có thể có sức mạnh không chiến thực tế hơn Không quân Nga. Máy bay chiến đấu thế hệ 4 của quân đội Nga liên tục bị hệ thống phòng không Ukraine bắn hạ; Các tên lửa Stinger riêng lẻ của Mỹ và tên lửa Starlight của Anh đã khiến trực thăng Nga trở nên sợ hãi, chúng liên tục thả bom gây nhiều trên không, tỏ ra khá lúng túng.

Ngày 3/4/2022, Ukraine cho biết lực lượng phòng không đã bắn hạ 3 máy bay chiến đấu của Nga, bao gồm máy bay chiến đấu Su-34, Su-35 và máy bay tiếp vận IL-22. (Ảnh: Bộ Quốc phòng Ukraine)

ĐCSTQ bối rối vì máy bay chiến đấu đa phần do Nga sản xuất

Nga, nước đứng thứ hai về quân sự trên thế giới, đã lúng túng trên chiến trường Ukraine, điều này khiến cho Đảng Cộng sản Trung Quốc (ĐCSTQ) đứng thứ ba càng thêm hoang man, Máy bay chiến đấu chủ lực của ĐCSTQ đều có xuất xứ từ Nga. Vào thời Liên Xô cũ, ĐCSTQ đã tiếp thu công nghệ của máy bay chiến đấu Mig-21.

Sau chiến tranh Trung-Xô, việc phát triển máy bay chiến đấu của ĐCSTQ bị đình trệ, và chỉ có thể tiếp tục bắt chước để tạo ra J-7, J-8 và cải tiến Mig-21. Máy bay chiến đấu J-10 của ĐCSTQ được tuyên bố là tự phát triển, nhưng thực tế nó là học hỏi từ máy bay chiến đấu Lavi của Israel, trước đây là máy bay chiến đấu Mirage-5 của Pháp. Nhưng J-10 luôn là máy bay chiến đấu hạng nhẹ, chủ yếu được sử dụng để phòng không lãnh thổ.

Sau khi bình thường hóa quan hệ Trung-Nga, ĐCSTQ đã nhập dây chuyền sản xuất Su-27 từ Nga và sao chép ra J-11; Sau đó, Su-30 được giới thiệu và sao chép thành J-16, nó hiện là máy bay chiến đấu chủ lực của ĐCSTQ, với khoảng 150 chiếc đang hoạt động. ĐCSTQ đã mua thêm 24 chiếc Su-35, nhưng không tiếp tục sao chép chúng.

Do hiệu suất của các động cơ sản xuất trong nước không đáp ứng được yêu cầu, nên ĐCSTQ vẫn đang nhập khẩu một lượng lớn động cơ máy bay của Nga. Mặc dù ĐCSTQ tuyên bố rằng hiệu suất của các thiết bị hàng không trong nước vượt xa Nga, nhưng nó vẫn chưa được kiểm chứng trong thực tế chiến đấu và các thành phần cốt lõi có thể đến từ các nước phương Tây.

Máy bay J-20 của ĐCSTQ bắt chước F-22 của quân đội Mỹ, nhưng nó chưa bao giờ được sản xuất hàng loạt và việc hòng hóc động cơ vẫn là một vấn đề then chốt. Mỹ đã xác nhận rằng J-20 chủ yếu được sử dụng trong không chiến và không có khả năng không kích.

Hai hàng không mẫu hạm hiện có của ĐCSTQ cũng là hàng không mẫu hạm của Liên Xô cũ, máy bay trên tàu sân bay J-15 cũng bắt chước Su-33, nhưng Su-33 đã bị hàng không mẫu hạm Nga loại bỏ. Tàu sân bay Trung Quốc chưa thực sự hình thành sức mạnh chiến đấu.

Ngày 8/9/2021, máy bay chiến đấu J-16 của Đảng Cộng sản Trung Quốc tại Triển lãm Hàng không Chu Hải. (Ảnh: Noel Celis / AFP qua Getty Images)

Máy bay chiến đấu chủ lực của ĐCSTQ có khoảng 150 chiếc J-16, và 24 chiếc Su-35. Tổng số lượng và chủng loại vẫn không bằng Nga. Nga có 97 chiếc Su-35, 110 chiếc Su-30, 125 chiếc Su-34 đang hoạt động. Số lượng máy bay J-11 đang hoạt động của ĐCSTQ vượt quá số máy bay Su-27 của Nga, nhưng chúng không được đưa vào trang bị nòng cốt của ĐCSTQ và thực sự đang bị tụt lại phía sau.

ĐCSTQ chưa bao giờ có được công nghệ máy bay ném bom và máy bay tấn công của Nga, và chỉ có thể tiếp tục bắt chước và cải tiến các máy bay ném bom thời kỳ đầu của Liên Xô cũ; ĐCSTQ cũng chưa có được công nghệ máy bay tiếp dầu của Nga, và phi cơ trực thăng vẫn còn đang trong giai đoạn sao chép, bắt chước.

Không quân Trung Quốc thực sự rất muốn vượt qua Không quân Nga, nếu chiến đấu cơ Nga tiếp tục chịu tổn thất trong Chiến tranh Nga-Ukraine, thì ĐCSTQ có thể có hy vọng đuổi kịp.

Kết luận

Hiệu suất của Không quân Nga trong thực chiến khác hẳn với quân đội Mỹ. Ngoài máy bay chiến đấu và máy bay cường kích, thì máy bay trinh sát và máy bay chiến đấu điện của Nga dường như không đóng một vai trò nào, nhưng máy bay trinh sát và máy bay chiến đấu điện của Mỹ đã hỗ trợ quan trọng cho quân đội Ukraine.

Sự chênh lệch quá lớn giữa quân đội số 1 thế giới và số 2, hẳn là khiến hạng 3 như ĐCSTQ phải tương đối cảm thấy thất bại.

Trước sức ép chạy đua vũ trang của ĐCSTQ, Lực lượng Phòng vệ Trên không Nhật Bản đang đẩy mạnh nâng cấp 155 chiếc F-15 và 62 chiếc F-2. Nếu tất cả 147 chiếc F-35 của Nhật Bản đặt hàng được chuyển giao, thì sức mạnh thực chiến của Nhật có thể sẽ theo sau quân đội Mỹ, vượt mặt Trung Quốc và Nga. (Còn tiếp)

Tác Giả: Chu Điền

Tử Vi (Theo NTDTV)

<https://tinhhua.net>